

Susanna Wanander
010-574 79 45

Bilaga – Offentligfinansiell effekt

Denna bilaga beskriver beräkningen av den offentligfinansiella effekten utifrån förslaget att även företag utan fast driftställe i Sverige (framöver benämnt ”utländska företag”) skulle komma att omfattas av kravet på kassaregisterinnehav.

I beräkningen tas ingen hänsyn till eventuella beteendemässiga effekter på grund av regelförändringarna. En sådan beteendemässig effekt kan till exempel vara att ett ökat antal svenska företag som bedriver torg- och marknadshandel samt ambulerande verksamhet kan komma att registrera sig utomlands för att undkomma kravet på kassaregister om reglerna inte ändras. Utvidgningen av kassaregisterkravet är ännu relativt ny, och Skatteverket har än så länge endast uppmärksammat ett fåtal fall där svenska företag registrerat sig utomlands, men på sikt är det möjligt att fler företag använder detta tillvägagångssätt för att undkomma kravet på kassaregisterinnehav. Betydelsen av detta för de offentliga finanserna har som sagt inte beaktats i beräkningen.

1 Sammanfattning

Förslaget berör främst utländska företag som bedriver torg- och marknadshandel, respektive ambulerande verksamhet. Idag finns ca 60 utländska företag registrerade för mervärdesskatt hos Skatteverket som bedriver dessa typer av verksamheter. Detta motsvarar 0,6 procent av samtliga mervärdesskatteregistrerade företag inom dessa verksamhetsgrenar.

Skatteverket har under perioden juni-september 2014 försökt kartlägga andelen utländska företag som bedriver handel på torg, marknader och mässor. På de torg, marknader och mässor som Skatteverket besökt under perioden så utgör andelen utländska företag i genomsnitt 2 procent av samtliga knallar. Andelen som är mervärdesskatteregistrerade av dessa har varit svårt att kontrollera på grund av tidsbrist, men en grov skattning är att endast var femte utländsk knalle är mervärdesskatteregistrerad. Sammantaget indikerar detta att det finns ett visst mörkertal av utländska företag som inte är mervärdesskatteregistrerade, men som ändå bedriver handel på torg, marknader och mässor i Sverige.

Utifrån Skatteverkets registerdata, samt med vägledning av resultaten från kartläggningen, har Skatteverket estimerat att förslaget sammanlagt berör ca 400 utländska företag, vilka tillsammans omsätter ca 2 miljarder kronor.

Emellertid är det bara en fjärdedel av dessa (ca 100 stycken) som beräknas ha en omsättning i Sverige överstigande fyra prisbasbelopp, och som förslaget därmed har en direkt effekt på. Denna grupp står dock för nästan hela den totala omsättningen.

Susanna Wanander
010-574 79 45

För att bedöma förslaget långsiktiga effekt har Skatteverket använt sig av den effektutvärdering av lagen om krav på kassaregisterinnehav som Skatteverket gjorde 2013 och som beskrivs i rapporten *Krav på kassaregister – Effektutvärdering* (SKV 2013:2). I denna effektutvärdering bedömdes krav på kassaregisterinnehav ge en långsiktig genomsnittlig ökning på åtminstone 1 procent i redovisade intäkter. Skatteverket antar att förslaget att införa kassaregisterkrav för utländska företag skulle få motsvarande effekt. Vidare har en genomsnittlig mervärdesskattesats på 18 procent använts.

Utifrån ovanstående beräknar Skatteverket att förslaget att införa krav på kassaregisterinnehav för utländska företag genererar åtminstone 3,6 miljoner kronor i ökade mervärdesskatteintäkter till staten.

Avslutningsvis påpekas följande. Beräkningen av förslaget offentligfinansiella effekt bygger på att antaganden görs (dessa berörs kort ovan men beskrivs utförligare nedan). Det finns därför en betydande osäkerhet i hur väl beräkningen överensstämmer med den ”verkliga” effekten (om en sådan hade kunnat studeras). Arbetsgruppens sammantagna bedömning är dock, utifrån resultaten i kartläggningen samt Skatteverkets registerdata, att andelen utländska företag som skulle komma att beröras av förslaget är förhållandevis få. Detta gör att en viss justering av antagandena, i endera riktningen, inte påverkar den offentligfinansiella effekten påtagligt. Den sammantagna offentligfinansiella effekten av förslaget får anses vara marginell.

2 Utländska företag – antal och omsättningsnivå

Förslaget berör primärt utländska företag som bedriver torg- och marknadshandel, respektive ambulerande verksamhet. För dessa har Skatteverket försökt beräkna hur många utländska företag som skulle komma att omfattas av kravet på kassaregisterinnehav. Detta har gjorts på två sätt. Dels genom kartläggning vid de kassaregisterkontroller som Skatteverket genomför regelbundet på torg, marknader och mässor runt om i Sverige (beskrivs närmare under avsnitt 2.1 nedan). Dels via Skatteverkets egna registerdata (beskrivs närmare under avsnitt 2.2 nedan).

Som beskrivs nedan går det inte att uttala sig om populationen utländska företag i sin helhet utifrån kartläggningen. Detta gör att beräkningarna i bilagan primärt utgår ifrån Skatteverkets registerdata. Kartläggningen ger dock vägledning kring korrektheten i Skatteverkets register, och används nedan då uppräknings görs av antalet utländska företag som *borde* vara mervärdesskatteregistrerade, men som idag inte är det.

2.1 Kartläggning

Skatteverket har under perioden juni-september 2014 försökt kartlägga hur många utländska företag som bedriver försäljning på torg- och marknader samt mässor. Kartläggning har skett genom att kontrollanterna har noterat antalet utländska företag på de platser där Skatteverket

Susanna Wanander
010-574 79 45

genomfört ordinarie kassaregisterkontroller under den aktuella perioden. På stora försäljningsplatser där kontrollanterna inte hunnit gå runt till samtliga försäljare har istället en uppskattning av antalet utländska företag gjorts.

Eftersom kontrollanterna inte noterat företagets namn, så kan samma företag ingå i kartläggningen flera gånger. Resultaten har därför inte varit möjliga att skala upp för att ge en total bild av hur många utländska företag som under ett år säljer varor på torg, marknader och mässor runt om i Sverige. Kartläggningen ger dock vägledning kring hur stor andel av knallarna som är utländska och som därmed borde vara mervärdesskatteregistrerade för sin verksamhet i Sverige.

Under perioden juni-september besökte Skatteverket 455 torg- och marknadsplatser, och 18 mässor.¹ På dessa fanns uppskattningsvis sammanlagt ca 15 900 marknadsstånd, varav ungefär en tredjedel innehade kassaregister. Andel marknadsstånd som bedrevs av utländska företag uppskattades till närmare 2 procent. Skatteverket hade svårt att uppskatta hur många av dessa som var mervärdesskatteregistrerade i Sverige. En grov skattning är att de utgjorde ca 20 procent av de utländska företagen.

2.2 Registerdata

Förslaget om att utländska företag kan komma att omfattas av kravet på kassaregisterinnehav berör primärt företag som bedriver torg- och marknadshandel, respektive ambulerande verksamhet. För att söka ut dessa företag i Skatteverkets registerdata har följande SNI-koder för Torg- och marknadshandel använts: 47810 (livsmedel och dryck), 47820 (kläder och skor), samt 47890 (övriga varor). För att söka ut de företag som bedriver ambulerande verksamhet har följande SNI-koder använts: 47992 (livsmedel), 47993 (övriga varor), 47999 (övrig detaljhandel), samt en mindre del av 56100 (restaurangverksamhet).

Inom SNI-koden 56100 (restaurangverksamhet) går de ambulerande verksamheterna inte att skilja ut från de verksamheter som bedrivs stadigvarande på samma ställe, primärt restauranger, caféer och dylikt. Skatteverket har därför antagit att de ambulerande verksamheterna utgör 5 procent av de svenska verksamheterna som innehar SNI-kod 56100. För de utländska företagen antas däremot samtliga vara ambulerande eftersom de annars, om de hade bedrivit stadigvarande verksamhet, hade haft fast driftställe i Sverige och således i skattemässigt hänseende inte hade varit att betrakta som utländska företag. Sammanlagt finns 8 utländska företag idag registrerade på SNI-kod 56100.

¹ Detta utgör ca 40 procent av de platser i Sverige där torg- och marknadshandel bedrivs. På vissa av dessa platser bedrivs handel kontinuerligt under året, och på andra endast vid enskilda tillfällen. Antalet torg- och marknadsdagar är således mångdubbelt större än antalet platser där torg- och marknadshandel bedrivs. Skatteverket har normalt sett inte gjort återkommande besök under den studerade perioden. Utav samtliga mässor har Skatteverket besökt ca 20 procent under perioden.

Susanna Wanander
010-574 79 45

Tabell 1 nedan visar samtliga företag som är mervärdesskatteregistrerade för torg- och marknadshandel, respektive ambulerande verksamhet (efter att ovan nämnda avgränsning avseende SNI-kod 56100 har gjorts), hur många av dessa som är utländska, samt företagens totala omsättning.

Tabell 1. Antal mervärdesskatteregistrerade företag som bedriver torg- och marknadshandel, samt ambulerande verksamhet

	Antal momsregistrerade	Omsättning, mdr kr
Samtliga*	10 000	10,8
Utländska	60	0,3

* här ingår 5 procent (1 360 stycken) av de företag som är registrerade på SNI-kod 56100, och som därmed antas utgöra de ambulerande restaurangverksamheterna

Källa: Skatteverkets Informationslager (IL)

Av Skatteverkets register framgår att ca 0,6 procent av de som är registrerade för torg- och marknadshandel, respektive ambulerande verksamhet är utländska företag. Dessa omsätter tillsammans ca 0,3 miljarder kronor.

Av Skatteverkets kartläggning framgår det dock att ca fyra av fem utländska företag inte är mervärdesskatteregistrerade i Sverige trots att de bedriver mervärdesskattepliktig verksamhet här.

Däruöver finns det företag som inte går att ringa in via specifika SNI-koder men som också kan komma att beröras av kravet på kassaregisterinnehav, t.ex. företag som huvudsakligen bedriver annan verksamhet men som emellanåt deltar på mässor för att visa upp sin verksamhet. Exempel på detta är hästsportsföretag som deltar på hästmässor samt bokförlag som deltar på bokmässor. Skatteverket antar att vart fjärde företag som skulle komma att beröras av kravet på kassaregisterinnehav innehar en annan SNI-kod än de ovan nämnda.

I tabell 2 beräknas det totala antalet utländska företag som skulle komma att omfattas av kravet på kassaregisterinnehav och dess sammanlagda omsättning efter påslag dels för den andel företag som inte är mervärdesskatteregistrerade trots att de borde vara det, samt efter påslag för den andel företag som innehar andra SNI-koder än de som redan ringats in ovan. I brist på underlag avseende en mer korrekt omsättningsfördelning så antas samma genomsnittliga omsättning för de icke mervärdesskatteregistrerade företagen och de med annan SNI-kod som för de mervärdesskatteregistrerade företagen med de specificerade SNI-koderna.

Susanna Wanander
010-574 79 45

Tabell 2. Antal utländska företag – uppblåst utifrån två antaganden

	Antal momsregistrerade	Omsättning, mdr SEK
Utländska företag – basen	60	0,3
- påslag 4 av 5 företag ej mervärdesskatteregistrerade	300	1,5
- påslag 1 av 4 företag innehar annan SNI-kod	400	2,0

Tabell 2 visar att utifrån antagandena ovan så bör det finnas drygt 400 utländska företag som kan komma att beröras av kravet på kassaregisterinnehav. Dessa företag omsätter tillsammans ca 2 miljarder kronor. Undantagna från kravet på kassaregister är dock företag som omsätter mindre än 4 prisbasbelopp årligen.

Av tabell 3 nedan framgår antalet utländska företag som omsätter över 4 prisbasbelopp. Efter Skatteverkets antaganden om påslag (se ovan) så bör det finnas ca 100 utländska företag som skulle komma att omfattas av kravet på kassaregisterinnehav. Dessa utgör ungefär en fjärdedel av de utländska företagen, men står för nästan hela den totala omsättningen på ca 2 miljarder kronor.²

Tabell 3. Utländska företag överstigande 4 prisbasbelopp

	Antal företag > 4 prisbasbelopp	Omsättning, mdr kr
Utländska företag – basen	15	0,3
- påslag 4 av 5 företag ej mervärdesskatteregistrerade	75	1,5
- påslag 1 av 4 företag innehar annan SNI-kod	100	2,0

3 Beräknad offentligfinansiell effekt

Skatteverket har i rapporten *Krav på kassaregister – Effektutvärdering* (SKV 2013:2) analyserat i vilken utsträckning som kassaregisterbestämmelserna har medfört att skatteundandragandet i kontanthandeln har minskat. I rapporten görs bedömningen att den långsiktiga effekten i genomsnitt skulle uppgå till åtminstone 1 procent i ökade redovisade intäkter.

Skatteverket har ingen grund för att bedöma den långsiktiga effekten annorlunda för gruppen utländska företag än vad som görs i ovan nämnda rapport. Skatteverket använder sig därför nedan av samma effekt, dvs. en genomsnittlig ökning på 1 procent i redovisade intäkter.

Vidare antar Skatteverket att ca hälften av försäljningen avser handel med varor där mervärdesskattesatsen är 25 procent, och ca hälften av försäljningen avser handel med varor

² Övriga företag (75 procent) omsätter tillsammans lite drygt 12 miljarder kronor.

Susanna Wanander
010-574 79 45

där mervärdesskattesatsen är 12 procent. En marginell del av försäljningen antas avse varor där mervärdesskattesatsen är 6 procent. Den genomsnittliga mervärdesskattesatsen har därför satts till 18 procent.

Givet antagandena ovan kan den offentligfinansiella effekten vid införande av krav på kassaregisterinnehav för utländska företag beräknas till 3,6 miljoner kronor i ökade mervärdesskatteintäkter (tabell 4).

Tabell 4. Offentligfinansiell effekt

	miljoner kronor
Total omsättning (utländska företag > 4 PBB)	2 000
1 % effekt på redovisade intäkter	20
Offentligfinansiell effekt	3,6